

Ekumeeninen todistus Jerusalemistä

Oikeudenmukaisuuden, tasa-arvon ja rauhan puolesta Palestiinassa/Israelissa

Kirje kansallemme ja paimenillemme

25. elokuuta 2025

1. Keitä me olemme?

Ekumeeniseen kristittyjen ryhmäämme Jerusalemissa kuuluvat muiden muassa latinalainen patriarkka (emeritus) **Michel Sabbah**, kreikkalais-ortodoksinen arkkipiispa **Attallah Hanna** ja luterilainen piispa **Munib Younan** (emeritus), sekä papistoa että maallikoita. Olemme vuosikymmenten ajan toimineet tasa-arvon, oikeudenmukaisuuden ja rauhan puolestapuhujina. Haluamme esittää ajatuksemme Jerusalemin ja Pyhän maan tilanteesta Gazan ja Länsirannan kauhujen keskellä.

Näkymme perustuu siihen tosiasiaan, että tässä maassa on kaksi kansaa: israelilaiset ja palestiinalaiset. Molemmilla on luonnolliset ja historialliset oikeudet asua täällä turvallisesti ja arvokkaasti. Poliittinen sopimus tai päätös, joka ohittaa tämän lähtökohdan ei voi tuoda rauhaa ja sovintoa. Jokaisella yksilöllä, sekä israelilaisella että palestiinalaisella, täytyy olla mahdollisuus elää rauhassa, ja tasa-arvoisesti Palestiinassa/Israelissa siten että heidän oikeuksiaan kunnioitetaan.

Muodostamme yhteisön - Pyhän maan kirkon eli Palestiinan/Israelin kirkon ja olemme sen aktiivisia jäseniä. Pohdimme asioita yhdessä rakkaudessa, yhtenä perheenä. Tavoitteenamme on syventää yhteyttämme ja julistaa kristittyinä olemisemme ja antamamme todistuksen merkitystä ja tehtävää tässä maassa.

2. Kansallemme

Näinä tuskallisina päivinä, osana ympäröivää todellisuutta, kuljemme kuoleman, karkotusten, nälän ja epätoivon varjojen laaksoissa. Gazassa tapahtuu kansanmurha, joka uhkaa levitä myös muihin Palestiinan osiin. Gazassa etninen puhdistus etenee päivä päivältä järjestelmällisen talojen, sairaaloiden ja koulujen tuhoamisen kautta. Länsirannalla sovelletaan samankaltaisia käytäntöjä, jossa israelilaisten siirtokuntalaisten väkivaltaiset hyökkäykset tapahtuvat Israelin armeijan myötävaikutuksella. Koteja puretaan, kokonaisia kyliä hävitetään ja asukkaat jäävät kodittomiksi; tuhansia vankeja pidetään kiinniotettuna ilman lain suojaa; ihmisiä tapetaan ja haavoitetaan, oliivipuita poltetaan, satoa tuhotaan, lampaita ja karjaa tapetaan tai varastetaan, yksityisomaisuutta ryöstetään.

Meidän on muistettava, että koko historiamme ajan Jumala on kutsunut meidät rauhan tekijöiksi, oikeuden välittäjiksi ja sovinnon palvelijoiksi tämän maan kansojen etnisten ja uskonnollisten ryhmien keskuudessa. Silti monet meistä ovat menettäneet paljon, jatkavat päivittäistä kamppailua perheidensä elättämiseksi ja elävät pelossa tulevasta, ahdistuneina kysymyksistä koskien olemassaoloamme ja tulevaisuuttamme tässä maassa.

Ratkaisun paikka: Jäädä vai lähteä?

Sydämemme murtuu, kun näemme perheitä karkotettuina tai painostettuina lähtemään Palestiina–Israelista. Niitä, jotka lähtevät omasta tahdostaan, emme arvostele, sillä tiedämme, millainen taakka meitä kaikkia painaa. Rukoilemme ja siunaamme heitä, minne ikinä menevätkin. Mutta meidän joukossamme – Kristuksen ruumiin jäsenenä, juurtuneina Palestiinan maahan – on niitä, jotka ovat päättäneet jäädä, puhua ja toimia. Meidän, jotka jäämme, täytyy yhdessä ymmärtää, keitä olemme ja miksi jäämme.

Jäämme antaaksemme todistuksen uskostamme

Tässä maassa pysyminen ei ole vain poliittinen, sosiaalinen tai käytännöllinen ratkaisu. Se on hengellinen teko. Emme jää siksi, että se olisi helppoa, emmekä kohtalon pakosta. Jäämme, koska se on kutsumuksemme. Herramme Jeesus syntyi Betlehemissä, kulki Galilean kukkuloilla, itki Jerusalemin vuoksi ja kärsi epäoikeudenmukaisen kuoleman, koska pysyi uskollisena tehtävälleen loppuun asti. Hän ei paennut kärsimystä, vaan astui siihen ja toi elämän kuolemallaan. Niin myös me jäämme – emme romantisoidaksemme kärsimystä, vaan todistaaksemme Herran läsnäolosta ja voimasta haavoittuneessa Pyhässä Maassa.

Kun pysymme täällä, sanomme elämällemme: Tämä maa, kolhittu ja verta vuotava, on yhä pyhä. Julistamme, että sekä palestiinalainen elämä (muslimien, kristittyjen, druusien, samarialaisten, bahai-yhteisön) että juutalais-israelilaisten elämä on pyhää ja suojeltavaa. Se on muistuttamista, että ylösnousemus alkaa haudasta ja että myös nyt, yhteisessä kärsimyksessämme, Jumala on kanssamme. Kuten latinalainen patriarkka kardinaali **Pierbattista Pizzaballa** sanoi hiljattain Gazassa: ”Kristus ei ole poissa Gazasta. Hän on siellä – ristiinnaulittuna haavoittuneissa, haudattuna raunioihin, ja kuitenkin läsnä jokaisessa armoteossa, jokaisessa pimeydessä palavassa kynttilässä, jokaisessa kärsivän avuksi ojentuvassa kädessä.” Jumala näkee ja jakaa kärsimyksemme ja kamppailumme, aivan kuten Jumala teki Jeesuksessa, ja Jumala rakastaa meitä jokaista lapsenaan. Me olemme ylösnousemuksen lapsia. Läsnäolomme itsessään todistaa ylösnousseesta Herrasta, Jeesuksesta Kristuksesta.

Tahdomme jatkaa ensimmäisenä helluntaina alkanutta keskeytymätöntä todistusta evankeliumista niillä paikoilla, joilla kaikki tapahtui ja sai alkunsa. Me olemme eläviä kiviä, jotka antavat elämän pyhille paikoille, joita pyhiinvaeltajat kaikkialta maailmasta tulevat katsomaan vahvistaakseen uskoaan. Ilman kristittyjen yhteisöämme, nämä paikat olisivat vain arkeologisia kohteita tai museoita.

Jäämme tänne osoittaaksemme rakkautta

Läsnäolomme on vastarintaa, joka ei ole täynnä vihaa vaan syvää ja pysyvää rakkautta. Rakastamme tätä maata emme omaisuutena, vaan lahjana. Rakastamme muslimi- ja juutalaisnaapureitamme - emme abstraktisti - vaan solidaarisesti teoillamme. Jääminen tarkoittaa sitä, että jatkamme puiden istuttamista, lasten kasvattamista, haavojen sitomista ja muukalaisten vastaanottamista. Se tarkoittaa, että emme anna Jumalan valtakunnan – jossa nöyrät nostetaan ja ylpeät alennetaan – peittyä pommien, nälän tai muurien taakse.

Jääminen on Kristuksen seuraamista, hänen, joka sanoi: ”Autuaita ovat rauhantekijät.” Mutta rauha ei ole passiivisuutta. Se on kovaa vapautuksen, tasa-arvon, oikeuden, totuuden ja armon työtä. Tehtävämme ei siis ole vetäytyä, vaan rakentaa: koteja, kirkkoja, kouluja, sairaaloita ja

puutarhoja. Meidät on kutsuttu uskon yhteisöiksi, jotka näyttävät toisenlaista tietä – Jumalan tietä – maassa, joka janoaa elämää. Tiedämme, ettei tässä elämässä täydellinen rauha ole saavutettavissa, mutta juuri todistaessamme siitä täällä saamme kerran kokea sen täydemmin Jumalan valtakunnassa.

Jäämme tänne ollaksemme kirkko

Yhdessä muodostamme elävän kirkon tässä maassa, jossa Jumalan pyhyys kosketti ihmiskuntaa. Ensimmäisestä helluntaista lähtien liturgioitamme on laulettu ilon ja kärsimyksen aikoina, eri kielillä ja erilaisia kulttuureita heijastaen: arameaksi, kreikaksi, armeniaksi, arabiaksi, latinaksi ja monilla muilla kielillä. Sakramentit virtaavat ikaiaikaisesta lannistumattomasta toivosta. Rukouksemme jatkuu juurtuneina rikkaisiin ja vanhoihin perinteisiimme, mutta täydellisesti ja uskollisesti läsnäolevana, palvellen tätä maata ja ja ympäröivää maailmaa.

Tehtävämme on olla suolana ja valona juuri siellä, missä Kristus tämän kehotuksensa ensimmäisen kerran lausui. Suola parantaa syrjinnän, miehityksen, kansanmurhan ja jatkuvan trauman haavat. Valo ei suostu sammumaan, vaikka pimeys syvenee. Ja vaikka meitä olisi lopulta vain kourallinen, uskontodistuksemme suolana ja valona vain vahvistuu.

Meidät on kutsuttu palvelemaan kärsiviä, puolustamaan sorrettuja, puhumaan totuutta vallalle ja elämään syvästi evankeliumiin juurtuneina. Meidän on vahvistettava nuoriamme, rakennettava yhteisöjämme ja syvennettävä uskoamme – ei vain selviytyäksemme, vaan elääksemme täyttä elämää jo nyt, kuoleman ja tuhon keskellä. Emme ole yksin.

Kirkkomme rakennettiin esi-isiemme toimesta varhaisen kirkon perustukselle: ”*Perustus on jo laskettu, ja se on Jeesus Kristus. Muuta perustusta ei kukaan voi laskea*” (1. Kor. 3:11). Nyt seuraamme autuaan Neitsyt Marian, apostolien, marttyyrien ja kaikkien tämän maan ensimmäisten vuosisatojen pyhien esimerkkiä – heidän joukossaan pyhät Elias, Georgios, Barbara, Nikolaos, Mar Saba sekä marttyyrien ja pyhien pilvi, yhdessä kaikkien esi-isiemme kanssa, jotka edistivät Jumalan valtakuntaa maassamme ja kaikkialla maailmassa.

Toivo kantaa yli ahdistuksen

Emme ole naiiveja. Näemme itsekkyyden, ahneuden, riiston, pahuuden ja kuoleman voimat, jotka hallitsevat maailmaa. Mutta tunnemme myös Ristin ja tyhjän haudan. Pysyminen Palestiinassa/Israelissa on uskoa siihen, että ylösnousemus on mahdollinen, jopa täällä ja nyt. Ja tiedämme, että tie ylösnousemukseen on ristin tie. Uskomme, että sota, kansanmurha tai maanpakolaisuus ei tee tyhjäksi Jumalan lupauksia. Saamme lohtua myös siitä, että ympäri maailmaa niin monet ihmiset osoittavat solidaarisuutta kamppailullemme, ja ihailimme heidän rohkeuttaan muuttaa maailmanjohtajien politiikkaa, vaikka nämä yhä pysyvät kuuroina nälkäisten huudolle ja sokeina kärsimykselle kauhukuville.

Sanokaamme siis toisillemme: me jäämme, koska se on kutsumuksemme; pysymme, koska meidät on lähetetty. Ja elämme, koska Kristus elää meissä.

Antakoon oikeuden ja sovinnon Jumala meille voimaa, rohkeutta ja toivoa. Tehköön Hän meidät uskollisiksi evankeliumille, ihmiskunnalle, kansallemme ja maallemme ja antakoon meille - Palestiinan–Israelin kirkolle - Kristuksen yhteydessä voimaa lopettaa syrjintä, miehitys, kansanmurha ja kaikkien ihmisten kärsimys tässä maassa: ”*Me olemme kaikin tavoin ahtaalla mutta emme umpikujassa, neuvottomia mutta emme toivottomia, vainottuja*

mutta emme hylättyjä, maahan lyötyjä mutta emme tuhottuja. Me kannamme aina ruumiissamme Jeesuksen kuolemaa, jotta myös Jeesuksen elämä tulisi meidän ruumiissamme näkyviin.” (2. Kor. 4:8–10)

3. Paimenillemme

Me rakastamme ja kunnioitamme isiämme ja pastoreitamme. Arvostamme ponnistelujanne ja uhrauksianne kaikilla elämänalueilla – hengellisessä ohjauksessa, yhteisön johtamisessa sekä siinä raskaassa työssä, jota teette tuodaksenne kansallemme apua asumisen, koulutuksen, terveydenhuollon ja hyvinvoinnin saralla. Ymmärrämme, että näinä aikoina kohtaamanne vaikeudet ovat moninkertaistuneet.

Kiitämme teitä lausunnoistanne liittyen siihen ankaraan tilanteeseen, jota elämme, ja ja moraalisten arvojen puolustamisesta. Iloitsemme erityisesti, kun puhutte yhdellä äänellä ja ryhdytte yhteisiin aloitteisiin, kuten äskettäisillä vierailuillanne Gazassa ja Taybehissa. Rukoilemme ja toivomme, että tällaiset yhteiset sanat ja teot vahvistuisivat ja muuttuisivat pysyväksi todellisuudeksi kaikilla elämänalueilla, todistaen yhtenäisyydestä.

Kuitenkin joskus uskovat valittavat, että jotkut meistä, kirkon johtajista, papeista ja sääntökuntalaisista, ovat liian etäällä kansasta ja sen päivittäisistä kamppailuista ja kärsimyksistä. Joskus jopa seurakunnissa pappien saarnat tuntuvat olevan irrallaan ihmisten elämästä. Ne pastorit, jotka pitävät etäisyyttä antavat joskus vaikutelman, ettei tämä ole heidän ongelmansa. Saa käsityksen, että tämä ei ole heidän sotansa, koska se ei ole vielä koskettanut heidän kirkkojaan, luostareitaan tai yhteisöjään. Solidaarisuuden puute on vakava haava yhteydellemme.

Jerusalemien kirkoissa vastuullisissa asemissa olevien kesken meidän on tehtävä työtä syvemmän tietoisuuden lisäämiseksi. Kaikkien vastuullisten on pysyttävä ajan tasalla siitä, mitä tapahtuu, erityisesti nykyisistä tapahtumista ja kansaamme koettelevista tragedioista. Niitä, jotka ovat tulleet kaukaa palvellaan hyvässä hengessä Jerusalemien kirkkoa, on rohkaistava ja autettava tuntemaan tämän maan ja sen kansojen historia ja kulttuuri. Ennakkoluulot on korvattava tiedolla ja totuudella Palestiinan/Israelin konfliktista, jotta voimme yhdessä kohdata sen haasteet paremmin. Tämä on välttämätöntä, jotta kirkossa ei oli “me” ja “he” -henki, vaan yhteinen “me”. Tämä “me” laajenee yhä suuremmiksi piireiksi – me kristityt, me palestiinalaiset, me muslimit ja kristityt yhdessä, me tämän maan ihmiset, palestiinalaiset ja israelilaiset.

Olemme valmiita ja käytettävissänne, isiämme ja paimenemme, auttamaan teitä panostamaan entistä enemmän kansan ohjaamiseen, antamaan selvempiä linjauksia kirkon kannasta tasa-arvoon, oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan. Katolisen kirkon yhteiskunnallisen opin kompendium (2004) on tässä tehtävässä rikas aarrea. Kansamme janoaa opetusta, joka auttaa heitä näkemään, miten evankeliumi soveltuu heidän elämäänsä ja miten toivo voidaan pitää elossa perheissä.

Olemme myös valmiita jatkamaan yhdessä pohdintaa, miten kirkko voisi esittää kantansa poliittisesta tilanteesta. Tähän pohdintaan tarvitaan kaikkia Kristuksen ruumiin osia: piispoja, pappeja, sääntökuntalaisia ja maallikoita. Näin voimme kaikki paremmin kantaa vastuamme. Säännöllisen tilanneanalyysin tulee virittää meidät rukoilemaan maamme ja sen kansojen puolesta, löytämään ohjaavia ja lohduttavia sanoja saarnoissa sekä tukemaan niitä, jotka joutuvat elämään tämän katastrofaalisen tilanteen seurausten keskellä.

Kansamme tarvitsee paimenia, jotka elävät laumansa keskellä ja sen kanssa. Jotka huolehtivat heistä ja ohjaavat heitä arjessa, ja jotka ovat valmiita rohkeisiin arjen tekoihin, joilla haastetaan kuolemaa ja tuhoa tuottava sosiaalinen ja poliittinen status quo. Tämä tarkoittaa, että paimentemme on yhä selvemmin osoitettava syvää myötätuntoa sekä vahvaa juurtumista tähän maahan ja sen historiaan.

4. Kulkemaan yhdessä

Elämme hetkessä, jossa voimme kokoontua yhteen kirkkona uusin tavoin. Nyt aika osoittaa solidaarisuutta ja epäitsekästä auttamisen halua. Yksilöinä voimme surra ja tuntea itsemme voimattomiksi, mutta osa yhteisen kirkkomme DNA:ta on kurottaa uskon luottamuksessa kriisien tuolle puolen. Kristittyjen yhteisössä on kaikenlaista osaamista, ammatteja ja sosiaaliluokkia edustettuina: rikkaat ja köyhät, terveet ja sairaat elävät yhdessä. Kuinka voisimme yhdistää kokemuksemme, osaamisemme ja ideamme?

Kuinka olisi mahdollista kehittää ja vahvistaa keskinäisiä suhteita ja tukea? Kuinka jokainen voisi mahdollisuuksiensa mukaan omalla paikallaan olla rakentamassa tasa-arvoisempaa ja oikeudenmukaisempaa yhteiskuntaa ja edistämässä kestävästä rauhaa tässä maassa?

Piispojen tehtävä on inspiroida, ohjata ja rohkaista koko heidän johtoonsa annettua uskovien yhteisöä yhteistyössä papiston ja hengellisen työn tekijöiden kanssa.

Maallikoiden kutsumus työskennellä yhdessä papiston kanssa kuunnellen, rohkaisten ja tukien, mutta myös antaen neuvoja silloin kun se on tarpeen.

Näemme kirkkaasti, että Kristityt eivät ole yhteiskunnassa ulkopuolisia ja muukalaisia vaan kutsuttuja kantamaan vastuunsa osana sitä. Rukouksen, hurskaan elämän ja elävän kristillisen rakkauden ja lähimmäisistä huolehtimisen kautta sitoudumme taisteluun tasa-arvon, oikeudenmukaisuuden ja rauhan puolesta. Vastustamme sortoa, miehitysvaltaa ja syrjintää aina väkivallattomin keinoin valmiina tekemään yhteistyötä niiden muslimien ja juutalaisten kanssa jotka jakavat samat arvot ja vision sellaisen yhteiskunnan rakentamisesta joka on oikeudenmukainen ja tasa-arvoinen kaikille jäsenilleen.

Tilanne maassamme on epävarma ja sekava. Kristittyinä meille on kuitenkin etuoikeus asua maassa, jossa herramme Jeesus Kristus eli ja julisti hyvää sanomaa, kärsi ja kuoli noustakseen ylös kuolleista. Täällä kautta maailman levinnyt ylösnousemuksen ilosanoma julistettiin ensimmäisenä.

Herramme ja Vapahtajamme Jeesus Kristus rohkaisee meitä: *“Älä pelkää, pieni laumani. Teidän Isänne on päättänyt antaa teille valtakunnan”* (Luuk 12:32). Meidän on kutsuttu hänen Henkensä kautta ja sen vahvistamina kulkemaan yhdessä tätä tietä. Se on meidän yhteinen hengellinen tiemme.

Allekirjoittajat:

- Jerusalemien latinalainen patriarkka Michel Sabbah (emeritus)
- Kreikkalais-ortodoksinen arkkipiispa Attallah Hanna
- Pyhän maan luterilainen piispa Munib Younan (emeritus)

- Yusef Daher
- Sawsan Bitar
- Sami El-Yousef
- John Munayer
- Samuel Munayer
- Sandra Khoury
- Isä David Neuhaus SJ
- Dina Nasser
- Isä Frans Bouwen MAfr
- Isä Firas Abdrabbo
- Isä Alessandro Barchi
- sekä muita jäseniä